

2. Кобелева Т. О. Перспективи використання комплаєнс-концепції для забезпечення економічної безпеки промислового підприємства. Перспективи розвитку проєктного та нейроменеджменту, інформаційних технологій управління, технологій створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності, трансферу технологій. Управління проєктами. Зб. наук. пр. за матеріалами 5-ї Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Дніпро, 23-24 березня 2023 р.). 2023. С. 275-280.

3. Кобелева Т.О. Комплаєнс-захист системи управління промисловими підприємствами. Стратегічно-інноваційний розвиток суб'єктів економічної системи в умовах глобалізації: Збірник тез IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. (Кременчук, 5-7 листопада 2019 р.). 2019. С.235.

4. Байдак М. Комплаєнс може збільшити капіталізацію бізнесу на 40%. ЛІГАБізнесІнформ. 2021. URL: <https://blog.liqa.net/user/mbaidak/article/42242> (дата звернення: 26.11.2023).

5. Закон України "Про запобігання корупції" від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 26.11.2023).

6 Jonathan Brun. What are the main differences between ISO 19600 AND ISO 37301?. Nimonik. Regulatory Compliance: blog. 2023. URL: <https://nimonik.com/2023/03/what-are-the-main-differences-between-iso-19600-and-iso-37301/> (дата звернення: 26.11.2023).

УДК 657.68

Левченко Валентина Петрівна,
д.е.н., професор кафедри фінансів та бізнес-консалтингу,
Київський національний університет технологій та дизайну,
м. Київ, Україна

ДОТРИМАННЯ СУБ'ЄКТАМИ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИНЦИПІВ ЕТИЧНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПОВЕДІНКИ

Кодекс етики професійних бухгалтерів був запропонований Міжнародною федерацією бухгалтерів з метою регламентації етичних вимог до професійних бухгалтерів і аудиторів у кожній країні. Завдання професійної етики полягає в тому, щоб вивчити складний процес віддзеркалення професійних відносин у площині моральної свідомості. При наданні аудиторських послуг суб'єкти аудиторської діяльності зобов'язані забезпечити етичну професійну поведінку з дотриманням пріоритету суспільних інтересів, загальних норм моралі, принципів незалежності та об'єктивності, чесності, професійної компетентності, конфіденційності та професійної таємниці [5, с.279].

Керівництво суб'єктів аудиторської діяльності має утримуватись від будь-яких дій або бездіяльності, що можуть скомпрометувати дотримання ним фундаментальних принципів, закладених у Кодексі етики професійних бухгалтерів. Суб'єкт аудиторської діяльності має утримуватись від включення до робочої документації і надання для подальшої перевірки Інспекцією або іншою вповноваженою стороною недостовірних відомостей, яких не існувало до проведення перевірки з контролю якості [6, с.157].

Щодо порушень окремих вимог Закону за елементами виявлених недоліків із зазначенням їх структури за 2020-2022 рр. наведено в табл. 1.

Таблиця 1. Структура недоліків за елементами порушення окремих вимог Закону, %

Елементи	2020 рік	2021 рік	2022 рік
Оплата праці аудиторів	4	26	18
Відомості в Реєстрі	4	16	32
Участь в конкурсі з відбору суб'єктів аудиторської діяльності	20	11	9
Інформування органів нагляду	8	11	23
Внутрішня організація суб'єктів аудиторської діяльності	4	11	0
Додаткові вимоги до аудиторського звіту	12	5	5
Додатковий звіт аудиторському комітету	20	4	5
Етика і незалежність	8	5	0
Особові справи	8	2	9
Ідентифікація випадків обов'язкового аудиту	8	2	0
Інше	4	7	0
Разом	100	100	100

Джерело: складено за даними [2, 3, 4]

За даними табл. 1 можна побачити, що протягом досліджуваного періоду найбільше зріс процент недоліків за елементами «Відомості в Реєстрі», «Інформування органів нагляду». За елементами порушення окремих вимог Закону недоліки в основному пов'язані з:

- запровадженими політиками оплати праці персоналу, залученого до виконання завдань з обов'язкового аудиту, що не містять стимулів для забезпечення якості робіт;
- відсутністю належного контролю за своєчасним поданням суб'єктами аудиторської діяльності змін до відомостей або поданням недостовірних відомостей, що підлягають оприлюдненню у Реєстрі;
- недотриманням вимог Закону щодо інформування органів, які здійснюють нагляд за підприємствами, що становлять суспільний інтерес;
- недотриманням вимог Закону щодо розкриття інформації у звіті незалежного аудитора на додаток до вимог, встановлених у МСА;
- недотриманням вимог Закону щодо змісту додаткових звітів для аудиторських комітетів;
- відсутністю ведення особових справ за кожною юридичною особою, фінансова звітність якої перевіряється;
- неспроможністю суб'єктами аудиторської діяльності ідентифікувати окремі випадки проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності підприємства, що становить суспільний інтерес, зокрема через набуття такого статусу підприємством у результаті зміни його категорії за розміром;
- окремими випадками недотримання деяких вимог до внутрішньої організації суб'єктів аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності;
- недотриманням вимог Закону щодо повноти та своєчасного подання до ОСНАД Форми подання інформації про надання суб'єктами аудиторської діяльності послуг підприємствам, що становлять суспільний інтерес;
- окремими недоліками оприлюднених звітів про прозорість, наприклад, в частині розкриття повної інформації про пов'язані сторони суб'єктів

аудиторської діяльності, переліку підприємств, що становлять суспільний інтерес, яким суб'єкт аудиторської діяльності надавав послуги з обов'язкового аудиту, зазначення коректної інформації про доходи суб'єкту аудиторської діяльності, а також інформування ОСНАД про їх оприлюднення або внесення змін до раніше оприлюднених звітів.

Отже суб'єкти аудиторської діяльності зобов'язані вживати належних заходів для забезпечення незалежності під час надання аудиторських послуг у випадках, передбачених МСА, зокрема, недопущення існуючого або потенційного конфлікту інтересів, а також впливу договірних або інших відносин, у яких беруть участь суб'єкти аудиторської діяльності, власники (засновники, учасники), посадові особи і працівники суб'єкту аудиторської діяльності, інші особи, залучені до надання аудиторських послуг та пов'язані особи [7, с.330].

Суб'єкт аудиторської діяльності, який надає послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності підприємству, що становить суспільний інтерес, не має права безпосередньо або опосередковано надавати цьому підприємству, його материнській компанії (резиденту України) та/або дочірнім підприємствам (резидентам України) послуги, зазначені у частині четвертій статті 6 Закону [1].

Аудитор повинен забезпечувати документування в робочих документах всіх суттєвих загроз їх незалежності, а також запобіжних заходів, вжитих для зменшення таких загроз та поінформувати аудиторський комітет підприємства, що становить суспільний інтерес, фінансова звітність якого перевіряється, про загрози незалежності та узгодити заходи, що вживатимуться для зменшення ризиків щодо їх настання.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017р. №2258-VIII.
2. Звіт про діяльність Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю за 2020 рік. Електронний ресурс - https://www.apob.org.ua/wp-content/uploads/2022/01/zvit2020_ukr.pdf
3. Звіт про діяльність Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю за 2021 рік.
4. Звіт про діяльність Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю за 2022 рік.
5. Радіонова Н. Й. Здійснення зовнішнього контролю якості аудиторських послуг в Україні/ Н. Й. Радіонова // Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції. Частина 1. м. Полтава, 30 – 31 березня 2023 р. с. 278-280.
6. Радіонова Н.Й., Левченко В. П. Імплементція європейських підходів щодо підвищення якості надання аудиторських послуг в Україні/ Н. Й. Радіонова, В. П. Левченко// IV Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція «Імперативи економічного зростання в контексті реалізації глобальних цілей сталого розвитку», 25 квітня 2023 р. м. Київ-KHUTД. – с. 156-158.
7. Hrynyuk N., Dokiienko L., Levchenko V., Trynchuk V. CAPITAL STRUCTURE AS A CRITERION OF EFFICIENT MANAGEMENT OF THE CORPORATION'S FINANCIAL RESOURCES/Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice, 2(49). – 2023. – с. 326–337.